

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

78

Vragen van de leden **Van Raan** en **Van Esch** (beiden PvdD) aan de Ministers van Infrastructuur en Waterstaat en van Justitie en Veiligheid en de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat over *directe en indirecte lozingen en/of afvalinjecties onder de Waddenzee* (ingezonden 7 juli 2023).

Antwoord van Staatssecretaris **Vijlbrief** (Economische Zaken en Klimaat) (ontvangen 26 september 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 3270.

Vraag 1

Kunt u uitsluiten dat afvalwater afkomstig van olie- en/of gaswinning van twee mijnbouwlocaties die in het Waddengebied liggen, te weten Ameland-Westgat en Borgsweer (een dorp aan de Waddenzee in Noord-Groningen) geïnjecteerd wordt op een dusdanige wijze dat dit afvalwater onder Natura 2000-gebied de Waddenzee terechtkomt?¹ Zo nee, waarom niet?

Antwoord 1

Er kan niet worden uitgesloten dat het water dat op installatie Ameland-Westgat en locatie Borgsweer wordt geïnjecteerd onder het Natura-2000 gebied terecht komt, omdat de injectiereservoirs doorlopen tot onder deze gebieden. De daadwerkelijke injectieput zit in beide gevallen honderden meters bij de Waddenzee vandaan. Het is niet uit te sluiten dat geïnjecteerd water zich over enkele honderden meters verplaatst binnen het reservoir. Dit leidt echter niet tot een mogelijk risico van vervuiling van het Natura 2000-gebied. Bij injectie op grote diepte is het uitgesloten dat het geïnjecteerde water in contact komt met het oppervlaktesysteem. Injectie in het gasveld aldaar betekent dat ondoordringbare afsluitende lagen van enkele honderden meters dikte het injectiewater goed isoleren van bovenliggend gesteente en eventuele interactie met de beschermde natuur erboven.

¹ Antwoord op Kamervragen van het lid Beckerman (SP), Aanhangsel Handelingen Tweede Kamer, vergaderjaar 2021–2022, nr. 2527.

Vraag 2

Kunt u uitsluiten dat afvalwater van olie- en/of gaswinning in Borgsweer in het zogenaamde Groningen gasveld wordt geïnjecteerd?² Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2

Nee, de waterinjectie bij Borgsweer vindt, in lijn met de afgegeven vergunning, plaats in het Groningen gasveld.

Vraag 3

Kunt u uitsluiten dat het Groningen gasveld zich uitstrekt onder Natura 2000-gebied de Waddenzee ten noorden van Groningen en de Eemsmonding? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3

Het klopt dat het Groningen gasveld zich voor een klein gedeelte bevindt onder de Waddenzee. Dit zal echter geen risico's met zich meedragen met betrekking tot vervuiling van het Natura 2000-gebied, zoals omschreven in het antwoord op vraag 1.

Vraag 4

Kunt u uitsluiten dat het afvalwater bij Ameland-Westgat in het veld terug wordt geïnjecteerd?³ Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Het afvalwater dat op het platform Ameland-Westgat vrijkomt, wordt niet in het gelijknamige Ameland-Westgat veld geïnjecteerd. De waterstroom die afkomstig is van de gaswinning op de installatie Ameland-Westgat wordt geïnjecteerd in het veld Ameland-Oost.

Vraag 5

Kunt u uitsluiten dat de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) cadmium als slechts schadelijk definieert, terwijl het European Chemical Agency spreekt over kankerverwekkende stoffen?⁴ Zo nee, waarom niet en wat vindt u ervan dat de NAM sommige zeer schadelijke stoffen als minder gevaarlijk definieert?

Antwoord 5

Nee, ik ga niet over de woordkeuze van de NAM. Het oordeel «gevaarlijk» of «niet gevaarlijk» kan verschillen per classificatiesysteem doordat de wetgeving zich richt op verschillende aspecten, bijvoorbeeld transport, externe veiligheid, milieu, of verwerking van afval. Hierdoor kunnen de grenswaarden voor stoffen of de testmethoden per regelgeving verschillen. Het RIVM en het European Chemical Agency (ECHA) hebben cadmium als kankerverwekkende stof geclassificeerd. Wanneer cadmium in de bodem wordt gebracht spreken we bij de classificatie van een prioritair gevaarlijke stof. Voor de vergunningverlenende instantie telt het geldende vergunningenbeleid voor injecties en het bijbehorende afwegingskader dus cadmium wordt beoordeeld als een prioritair gevaarlijke stof ongeacht de term die de NAM eraan hangt.

Vraag 6

Op basis van welke wetenschappelijke argumentatie kunt u uitsluiten dat afvalwater niet gevaarlijk is, gezien afvalstoffen nog een aantal andere afvalstromen bevatten waaronder kankerverwekkende elementen zoals

² Het (grote) Groningen gasveld strekt zicht uit tot onder de Waddenzee (bij de Eems met name). Dat blijkt wel uit dit kaartje, de noordelijke randen van het Slochterenveld zitten zowel onder de Eems als onder het Noord-Groninger wad bij Uithuizen. Nederlandse Olie- en Gasportaal (<https://www.nlog.nl/groningen-gasveld>).

³ Antwoord op Kamervragen van het lid Beckerman (SP), Aanhangsel Handelingen Tweede Kamer, vergaderjaar 2021–2022, nr. 2527, en werkenindefshore.nl, 15 augustus 2019 (<https://werkenindefshore.nl/nam-awg-1/>).

⁴ Rapport Waterinjectie Borgsweer, bijlage bij Kamerstuk 33 529, nr. 1134, blz 37.

arseen, lood en cadmium?⁵ Zo nee, waarom niet en wat bent u van plan te ondernemen tegen de gevaarlijke afvalstromen?

Antwoord 6

Ik kan niet uitsluiten dat afvalwater dat vrijkomt bij de productie van olie en gas gevaarlijke stoffen bevat. De samenstelling kan per reservoir verschillen waardoor het niet uit te sluiten valt dat vrijkomend water in bepaalde gevallen voldoet aan één van de criteria voor gevaarlijk afval zoals omschreven in de Kaderrichtlijn afvalstoffen. De samenstelling van het water, dat onvermijdelijk met de productie van gas en olie mee naar boven komt, is helaas een gegeven en is, buiten de gebruikte mijnbouwhulpstoffen, niet te beïnvloeden. Tegen die samenstelling kan ik daarom niets anders ondernemen dan voor te schrijven dat per afvalwaterstroom door de houder van de afvalstoffen getoetst moet worden of de aanwezige stoffen in de afvalwaterstromen zich binnen de wettelijke grenskaders van die stoffen bevinden. Mocht de afvalwaterstroom gevaarlijke afvalstoffen bevatten, dan dient deze ook zodanig vergund te worden. Daarnaast dient het water op basis van de actuele stand van de techniek op de meest milieuvriendelijke wijze te worden afgevoerd. Uit de meest recente onderzoeken blijken nog geen milieuvriendelijkere methoden dan het terugbrengen van het water naar de diepere lagen waar soortgelijk samengesteld water al aanwezig is.

⁵ Het onderzoeksbureau CE Delft deed in 2004 onderzoek naar de samenstelling en verwerking van afvalwater afkomstig van gaswinningen. Ze vonden dat volgende stoffen mogelijk in afvalwater zitten: calcium, barium, koper, sulfide, kwik, strontium, ethylbenzeen, natrium, nikkel, benzeen, magnesium, mangaan, zink, toluen, ijzer, arseen, lood, chloride, xyleen, kalium, chroom, sulfaat andere (koolwater)stoffen.